

ELIFBÊYA

KURDÎ

pêşkêş

Ji bo karker û Cotkaten kurd
ku dizwazin hîni Bwendin û
nivîsandina zimane zive bibin.

Osman Sebrî

Apo Osman Sabri

Elifbêya Kurdî, first electronic edition

By

Kurdish Museum, Library and Archive

London 2015

Telephone: 00442087487874

Mobile: 00447768266005

e-mail:

info@westernkurdistan.org.uk

www.westernkurdistan.org.uk

çend gotin

Ji ber ku di welatê Sûriyê de dibistanên me Kurdan nîn in, me elifbêya xwe ji bo mezinan çê kir. Ji bo wan kesên ku dixwazin bi mezint hîni xwendin û nivîsandina zimanê xwe bibin. Ji lewre li ser zarrokên biçûk hinekî giran hat.

Ji ber ku dengên r, l ên sitûr di zimanê kurdî de hene, û ji bo ku xwendevan bikarin bêjeyên ku ev dengên sitûr tê de hene her wekî divê bixwînin, me ev dengên han bi du tîpan rr, ll di elifbêya xwe de dan xweya kirin. Jê pêve çî bêjeyek biyanî ku tîpa sitûr tê de heye em dikarin bi du tîpan bidin xuya kirin. Ji lewre ji elifbayên berî xwe bi ferq e.

✓ Ji bo elifbêyeke çak û durist ku zimanê
Kurdî (ne tinê zaravayê kurdmancî) pê
bête nivîsîn , divaya bû me alikariya gelek
zanayên Kurdên Iraq , Iran û Sûriyeyê
bixwastana . Lê sed mixabin ku di destê me
de kovar û rojnameyên Kurdî nîn in ku
li ser vî warî tê de binivîsin û qirrênê
bikin û bigehin rastiyê . Ji lewre elifbêya
me ji kêmasiyan bê par nabe . Ez hêvîkar im
ku xwendevan bi reşbelean me hişyarî
wan kêmasiyan bikin .

Herçi tinebûna dibistan , kovar û
rojnameyên me di vî welatî de delilê
tinebûna me ne . Çi gava em hebin ,
ez bawerim ku ew jî dê bibin ...

ŞAM 17 - 10 - 954

Osman Sebrî

¹
a

²
b

a

b

a

b

a

b

b

a

b

a

b a

a b

b a

a b

aba

baba

o

d

o

d

o d o d

a b d o

o d b a

od do bo ob

da ad ab ba

babo abo bado dab

٤
e

٤
t

e

t

t b e b o t

a d o b t e

ta ba te de do to

tat bet tod dot

babo tod da te.

babo tod da te.

1

1

1

^{u/}
ê

^r
m

e

m

ê

m

m

ê

dê

bê

tê

mê

med

dêm

mêt

têm

memo

botan

dotmam

memo

botan

dotmam

2

2

2

1

2

1

²¹
u

⁰
n

u

n

n

u

u

n

na

no

tu

du

ban

nan

nam

dan

nado

nan

nade

medo

nado

nan

nade

medo

a —

A

Amed

Ado

a -

A

Amed

Ado

3

3

3

1

2

3

—9—

³
U

⁵⁹
û

v û û v

va vo vê vû

nav tov tav dûv

mêvan tevn benav vino

nûvanê tevna me ne dît.

nûvanê tevna me ne dît

d — D Dûr Dûv Dê

d - D Dûr Dûv Dê

4

4

4

4

1

2

3

4

ŵ

î

w

î

î

w

wa

we

wé

wî,

wan

daw

dêw

mêw

bedew

dawet

tewat

awa

temo

tê

daweta

bedewê.

temo tê daweta bedewê

b— B

Bani

Bade

b. B Bani Bade

5

5

5

1

2

3

4

5

l

i

l

i

l i l i

li le lo lê

mal sal law vël

welat mela nalin dewil

welo li mala melê tē

welo li mala melê tē

o— Ol Om

o - Ol Om

6 6 6 6

1 2 3 4 5 6

C

c

ce co cẽ cf
ic ûc ac uc
can cot bac caw
canan canî tacîn conî
taco û mecid tẽn cem me.

cimo destê meco bada

cimo destê meco bada

t—T Tav Tod Tevn

t - T Tav Tod Tevn

7 7 7 7 7

1 2 3 4 5 6 7

Ç

£

ça çû çê ço

ûç êç iç iç

çav çem maç boç

çone çandî birçi çemç

miço û çeto çûne çem.

çûço û çalo çûn dawetê

çûço û çalo çûn dawetê

m — M Med Mam

m - M Med Mam

8 8 8 8 8

1 2 3 4 5 6 7 8

ŕ

2.

ro rê rû tî
ar ur er îr
ran rûn ron dûr
baran narîn tevir dewar
dara û sêrê tèn cem me.
rindê du dar anîn.

rindê du dar anîn

e — E Edo Elo Ettar

e - E Edo Elo Ettar

9

9

9

1 2 3 4 5 6 7 8 9

— 15 —

z

z z

za zo zû zî
ez uz iz êz
zar zom zin zor
razan derzi bêzar zûri
rizo niha çû nav rezan
zêzê derzi ne da nazê.

zêzê derzi ne da nazê

n — N Nado Nemir

n — N Nado Nemir

10

10

10

h̄

h

ha ho he hê

har hûr deh meh

biha mihi duhi hêvi

baran pirr hûr dibare

hezar û hêvi çûn mal

hezar û hêvi çûn mal

v — Varto Virrni

v - Varto Virrni

11

12

13

14

15

y

y

ya yo yû yê

oy ay ey ûy

dey yad mey yar

beybûn meyri zeyî zeyn

meyro û leylê dotmam in :

heydo çû nêçîra betan

seydo çû nêçîra betan

ê — Ê Êvar Êrdim

ê - Ê Êvar Êrdim

16

17

18

19

20

g

g

ga go gê gî
gav gov gûn gaz
gemar genim gûnî gore
bengo îro çû ber garranê
gozê Çû mala gulê
gurgin diçe arvên • bihêre.

gurgin diçe arvên bihêre

î — Î Îran Îro İn
i - Î Îran Îro İn

21

22

23

24

52

9
f

f

fa fî fû fê
def ter gef ref
fort firig ferat fêris
hêrrifînheyder ferîdûn felat
ferîd du def dane fatê
heyder di nav bertê re diçe

heyder di nav bertê re diçe

ç — Ç Çeto Çem

ç - Ç Çeto Çem

26 27 28 29 30

S

1

sa	so	sê	sî
ús	ês	ís	as
sar	das	ser	tas

sítíl sêwî serî heste
sergo misín sergín misás
hesan síwan hesín gísín
silo dasê bi hesên disû.

silo dasê bi hesên disû^{S.P.}

s-S Sînem Sosin Sêrê

s: Sînem Sosin Sêrê

20 30 40 50 60

Ş

۴

şe	şê	şî	şo
aş	îş	êş	ûş
şev	şal	şûn	şiv

şepal şûşe keşk şêlim
şaşik şevîn şewat teşi
mişo û Şahnaz diçin avê.
şemdîn û welo çûn şamê.

şemdîn û welo çûn şamê.

l - Loran Behdînan

l - Loran Behdînan

70 80 90 100 1000

P

p

pe	pê	pí	pû
ap	íp	op	ip
pan	pez	pol	pín
pembo	pivaz	pêlav	payiz
pence	gopal	kepek	pívan
perîzad	duh	çúbû	pîrânê.
perîşan	her	gav	diçe
			bêriyê.

perîşan pēr çû bêriyê.

r — R Remo Rézan

r - R Remo Rézan

51 52 53 54 55

k .

k

ka ko kî kê
ûk ek ik uk
kar ken keç pak
kevir karik kurtan kanî
kitêb kortal kendal kelem
kalo biharê diçe Şevînê.
kitêbâ min geleki delal e.

kitêba min geleki delale

c - Cotkar Comerd

c - Cotkar Comerd

56

57

58

59

60

ج

ج

ja jê jî jî
oj ûj ej fj
jîn jar jûn jan
jumû jimar jîrek jendin
mijane kevjal tirij rijandin
mijo û jale diçin jîlan.
zorê tim dor sitandiye

zorê tim dor sitandiye

ز - Zozan Zemîn

ج - *Zozan Zemîn*

61

62

63

64

65

2
x

x

xan xav xet xew
xanî xudan xopan xalî
xelat xarpêt xatûn xelek
xemo û xatûnê çûn xellikan.

xorto xencerek baş heye.
xorto xencerek baş heye.

h - Hênê Hîzan

h : Hênê Hîzan

66 : 67 68 69 70

ق
q

q

qa qe qî qû
oq iq uq ûq
qad qaz qoç qûç
qamış qotik qelen qelem
qalind quling qotik çeçel
qoço du çeçel küştin.
qelenî sê qaf şikandin.

qelenî sê qaf şikandin.

y - Y Yado Yezdê

y - Y Yado Yezdê

71 72 73 74 75

2
h

h

h̄a h̄o h̄û h̄î

h̄eb h̄eq rih̄ h̄ej

h̄ewş h̄erî h̄olî tēh̄î

zîné û gulê çûn pehnavê.

h̄emo û remo li gund tēn.

tēh̄liya bindestiyê dijwar e.

tēh̄liye bidestiyê dijwar e

w - W Wan War

w: *W Wan War*

76 77 78 79 80

خ

خ

xa xe xi xu
ex ox ex ix
xar xuz xez ka

xezal xulam mexel xilik
texer bexnik vixin fixan
xezalê çû nav ba

xunce siban zû dibişkivin.

xunce birbangê dibişkive.

g - G Gamêş Govend

g: G Gamêş Govend

81

82

83

84

85

⁹
W⁽¹⁾ — [wa
we
wê
wî]

xwa : xwarin xwazgîn
xwe : xwedî xwendin
xwê : xwê xwédank
xwî : xwîn xwîz

xemo pezê xwe xwê da.
xwişk ji biran dilovantirin.
xwelê li wan be ku xwîna
milletê xwe dijmin.

k - kermanşah Kotol

k : Kermanşah Kotol

(1) Di zimanê kurdî de ji vi dengê ku ji
du lipan tête pê re duçeng tê gotin.

rr

pirr	kirr	kurr
merr	berr	têrr
perrî	çirrî	pirrik

dirrende di şax û zaxurrên
çiyân de pirrin. zarrokên bê
xêr cillên xwe diçirrin in.
zivistanê ava ferêt bi gerrek e.

*Sexikê bi xîst
milletê min kuşt*

f - Ferat Filît

f - Ferat Filît

86

87

88

89

90

II

gulle gillî çille
çollîk killor millet
kullîk qollîk çillek
xello ga berdan. zomo
peyakî qellaşe. soro kurrekî
çillek e. şillikiyên me xweş in

mendo wek gulle dirreve

p - P Payîz - Pîran

p - P Payîz Pîran

91

92

93

94

95

birc	gure	xerc
hirç	pirç	mirç
kurd	fird	merd
term	nerm	germ

hirç dehbekî dirrende ye.
kesên zîvar her merd in,
lê dewlemend çillek û bê
şerm in. gotin bi nermî baş e.

Me her serbestî divê.
j - Jîlan ji Botan e.

j: Jîlan ji botan e.

100 200 300 400 500

tirp	çirp	kurp
girs	pirs	tirs
kurk	birk	firk
xurt	zirt	girt

kesên girs carna bê zirav in.
 kurkê began, dimîne bi segan.
 merivê zirtek qet bi kêr nâyê.

Mendane keçek paqij e

x - X Xwedê Xani Xort

x : Xwedê Xani Xort

600 700 800 900 1000

mêrg	cerg	gurg
tirş	mers	qirş
berf	qerf	kurf
werz	gerz	gurz

pêşiya gundê me mêrg in
tira zaliman eergên belengaza
kun kir. ararat her bi berf e.

Merd bê derd nabin

Q — Qadî Mihemed

q - Qadî Mihemed

gewr tewr sitewr

şewl dewl tewl

sews dewş qews

rewş tewş kewş

zendê keçek gewr û çeleng e

şewrewî şewl daye dinê

Xanî zanakî mezin bû

Xanî zanakî mezin bû

ḫ — Ḫezal Ḫunce

ḫ · Ḫezal Ḫunce

hulîlk	kulîlk	belk
kesk	bisk	hesk
nivîşk	kurîşk	mirîşk

hulîlk teyrekî nêçîrvan e. nefel
 û kulîlk şêrîniya biharê ne.
 bijîşk ji nexweşan re şorba
 mirîşkan saliḫ dide. portê
 xelkê Hebeş î kurrîşk e

di deryayê de mîşk he ye

h — Hîtik Hînar

h : Hîtik Hînar

dest	best	sist
bešt	dešt	xišt
heft	keft	şikeft
bext	text	rent

mesto pirrî sist e, zûka dest
dibeste. Ji bešt hindik in
keftar dikevin kun û şikeftan
bextê me yê çak dê textê
neyaran wergerîne .

Kurdistan welatê kurdan e

Kurdistan welatê kurdane

gud bend find

beng deng ceng

tilm kulm qulm

Ewr ji buxa derya û çeman
çar dibin. Darê zînatê dê bi
kulma cotkar bişkê. rêzanên
kolîdar wek tevna pirê ne,
bayekî şên wan belav dike.
çak, ji bo welêt dixebitin.

çak ji bo welêt dixebitin

DİK Û ROVÎ

Rojekê rovik di ber xirbekî re diborî, dikek li ser diwêr dit, xwest bi fend û xapan wi daxê jêr û bişwe, gotê:

— Roja te xweş axa! ma tu mêvanan nahewin?

— Li ser çavan herre pişt diwêr kizîrê gund di xizmeta te de ye.

Rovî bawer bu kizîr jî dikekî wek wî ye. Dema çû pişt diwêr, tajikî fêris lê herde bû. Bi sed dijwart jî nav lepên taji filitî. Piştî çendakî rovi disa di ber wî xirbeyî re diborî. Dik ew dit û gotê:

— Keremke were malan, amê rovi!...
Rovî bi dilekî şikestî lê vegerrand û got:

— Hêya tu axa û taji kizîrê gund bî hûn mêvanan li ber derê xwe nabinin.

DIBISTAN

Destpêk bi navê Yezdan
Ev e diçim dibistan
Divê îdî bixwin im
Bo rastiye hibîn im
Da her tişti bizan im
Heya ku pê bikan im
Berî vê milletê min
Nezan ma bûn mêr û jin
Daketi bûn hêla jêr
Reben, pepûk û békêr
Lê ji fro bi şûnda
Di nav bajarr û gunda
Herçi kurd e wê bixwin
Da ku bibe xweyi şin
Welatê xwe bistine
Neyaran jê derine
Em in xwedi war û şûn
Doza me ye serxwebûn
Ji bo me dê were dor
Hildin ala kesk û sor
Serxwe nabe Kurdistan
Bê xwendin û Dibistan

Sal Û demsal

Di salekê de çar demsal he ne: bihar, havin, payiz û zivistan. Her demsalek sê meh in, mehên biharê ev in: adar, nisan, gulan. Mehên havinê ev in: hizêran, tir-meh, tebax. Mehên payizê ev in: êlûn, çirriya pêşin, çirriya paşin. Mehên zivistanê ev in: berçille, çille, sibat.

Mehek çar hefte û du roj in, ango sî roj e. Hefte, heft roj in, ev in navên rojên wê: şemî, yekşem, duşem, sêşem, çarşem, pêncşem, in.

Li ser vi awayê han. salek çar demsal, diwazde meh, pênci û du hefte û sêsed û şeş roj in.

payîz

Havîn bi germiya xwe ve çûn, pelkên daran roj bi roj zer dibin û diweşin. Dinê hênîk û şêrîn dibe. Ewr li rûyê ezmên gulbe bi gulbe xuya dibin û dikevin ber pêllên bê, geh bi rohelat de, geh bi roava de û geh ber ve nivro diçin û tîn. Erd ziwa bûye û hewceyî baranekê ye, da ku pê dexl û dan û giya hişin bibin.

Dibistanan dergehên xwe vekirin û şagird ji bo sala nuh xwe pêk tinin, da ku zana û jêhatî bibin. Merivê nexwenda, wek kesê kor û bê dest û pê ye, ne bi kêrî xwe û ne ji bi kêrî welatê xwe tê. Ji bo ku em bikarin di dinê de azad û serbilind bijin, divê em qenc zana bibin, heya ku bikarin welatê xwe ji nav lêpên neyaran bi derxin û bigehên rûmet û serbestiyê.

zozan

Zozanên me bilind in,
Tev bî zevî û gund in.
Di wan hene avên sar,
Tev devî û rêl û dar.
Raxerê wan gulçîçek
Firrende tê lek bî lek.
Havînan em diçin wan,
Tevî koç û pez û gan.
Derbas dikin rojên geş,
Li ser wê nefela xweş.
Dilizin û dirrevîn,
Heyanî koç dakevîn.
Dema çiya dibin sar,
Payiz dibe em tîn xar.
Kula dilê min zozan,
Xasma di nav Kurdistan.

keça baş

Narın keçeke jir û jêhati ye. Her sibê zû ji xew radibe; dest û çav dev û diranên xwe pak dişo û porrê xwe şeh dike.

Berî dema dibistanê bê, di karê malê de alikariya diya xwe dike. Paşê çentê xwe digire û diçe dibistanê. Bi rê ve tekili kesî nabe, li doralîyên xwe nanêrre û li tû deran ranaweste

Narın dersên xwe jî, ji hemî hevalan çêtir hin dibe, kitêb û defterên xwe paqij digire û jî rêzana dibistanê dernakeve. Ji lewre hemî mamosteyên wê jê xweş in û bav û diyên wê jî pê dilgeş in.

• • •

Kurrê Camêr

Bengin kurrekî jîr û jêhatî ye, jêhatî di her der û warî de . Wêk her kurrekî çak cil û kitêbên xwe paqij digire, dersên xwe gelekî baş hin dibe. Di gotina mamostayên xwe de dernakeve . Bêdiliya dê û bavên xwe nake . Heke bi rê ve , heke ji dibistanê ji alkariya hevalên xwe bi şûnde namîne .

Ji van rûçikên çak pêve , Bengin ji ziman, welat û welatîyên xwe ji gelekî hez dike . Dema li dibistanê vedigerre, berî her dersê kitêbên Kurdi dixwîne . Li ser welat û welatîyên xwe gelek pirsan ji bavê xwe dike . Herçî bersivên hêja li destera xwe dinivîse û dibêje hevalên xwe .

Ew qenc bawere ku dê bikaribe di riya serxwebûna welêt de xebatîne mezin û hêja bike . Her bîjî kurrê hawermend û çak Bengin ,

Tevdîra Mişkan

Pisîkekî xurt û şeng, Bûbû xudan nav û deng,
Mişk nehîştin di malan, Giş revîn gul û çalan.
Welê mabûn mat û gêj, Yekî wan î boçdirêj,
Digot: gelê hevalan! Em girtî man di çalan,
Rêkê bo me çar bikin, Yan jî jî vir bar bikin.
Mişk neman tev dicivîn Bo vê yekê peyivîn—
Yekî wan î rîsipî Digot : eve min rê di,
Du zengilan bibîn in, Bidin yekî bişîn in,
Heke li kû pisîk dî, Bila têxe sîtoy wî,
Dema dengê zengil bê, Wer zanibin ku ew lê.
Bi lez û bez veşirin, Nema bûn kes dimirin.
Gişkan digot: welê ye, Tevdîreke li rê ye...
Lê di nav xwe kes nedîn, Ku wî karî bigedîn !
Pisîk serbest hilîştin, Wî jî her ew dikuştin...

zivistan

Eve çirriya paşin qediya, zivistan bi serma, berf, baran, pûg û bilêkên xwe ve hat. Kêm caran ro li rûyê ezmên xweya dike. Serê çiyayî pirrcaran mij û moran e. Pirrauiya rojan barn û berf û bandef e.

Çiya bi kirasekî gewr û sipî xemîline. Hin caran li deştan jî berf dibare, lê pîrr namîne. Bi rojan raw û nêçir û bi şevan tevî beval û hogiran rûniştina ber argûn xweş û şêrin e.

Dibêjin: zivistan xweşiya dewlemendî û bextereşiya belengazan e. Tevî wê, zivistan jî demsalên baş tê jimartin. Ji ber ku zivistanê nexweşi nîn e û meriv her û her xurt û şidiyaye. Heke zivistanê li çiyayî xebat tinne be jî, li deşt û bajaran cotkar û karker di bin baran û sermayê de dixebitin. Nemaze çandiniya welatê me, zivistanê dest pê dike.

Dê

Dê, yad, çi navine şêrn delal û ahengdar in!.. Ma gelo di dinê de jê şêrintir nav he ne?..

Ne mikûne ku ji navê dê şêrintir nav, ji hinbêza wê germtir û nermtir cih û ji dilê wê dilovantir dil hebin. Heke li ser rûyê erdê ji bo mihrivaniya Xwedê cihêk bête salixdan, berî her tiştî dilê diyan tê bira meriv. Lê sed mixabin ku pîrri naçe meriv qenciya diyan ji bira dike.

Dê ew kese ku neh mehan meriv di hinavê xwê de hildigre; paşê, salekê di nav paçikan de bi xwedî dike, dihêjine û dimêjin e. Ji bo ku biçûkê xwe têrxew bike dirêjiya şevê xwe bê xew dihêle. Heya meriv digehê mecala xortaniyê her û her çavdar û guhdarê hemî kir û tevgerrên meriv e.

Kesê camêr û bi rûmet, tucaran qenci û mezinaliya diyan ji bira nake. Ew kesê ne-qencibîr be ne hêja ye ku meriv bête zanîn.

Bihar

Gava dinê dibe bihar,

Dibişkivin devî û dar.

Zozan têne guhartin zû,

Mina cilên bûkên di nû.

Nêrgiz, sosin, kulîlk û gul,

Dirrevinin xeman ji dil.

Dinya dibe wek gola şîn,

Çiçek didin sed rengî bin.

Xasma sibana birbangê zû,

Tev radibin ew teyr û tû.

Vêk re dikin şahî û saz,

Hişyar dibin Hulîlk û Baz.

Bilbil dibe dengbêjê wan,

Dike qîrrin ji dil û can.

Piroz dikin rojên di hev,

Hîn xweştir e biharê şev...

WELAT

Welat cihê ku bav û kalên meriv tê de rabûne û meriv tê de tê dinê. Li ser erdê wî, di bin ezmanê wî de jîna xwe bi Serbestî û serbilindî diborîne. Dema mirinê, di nav axa wî a pak û delal de tê veşartin.

Di berê de hatiye gotin ku : welat diya meriv a duduyan e . Ji lewre , hin heqqên welêt li ser meriv , û hin heqqên meriv ji di welêt de he ne . Ji ber ku pirraniya xelkên roheiat û nemaze em kurd ji demeke dirêj ve , ji warên rûmêt û zanîne hatine bi dûrxistin , me ev herdu heqqên han baş ne nasîne .

Heqqê meriv di welêt de ew e ku : her yek ji xelkên welêt , ji xêr û bêrên wî destkewtî bibe û tê de aza û serbilind bîjt .

Heqqê welêt li ser meriv ew e ku : di riya parastina wî de can û malê xwe bi

comerdi bide, û lingê zorker û kolîdaran
ne êxe nav axa wî a delal.

ji her ku dewlemendên kurdan ji
demekî dirêj ve bi zor û zinat, xap û
hilebazî û alikariya kolîdaran hemî xêratên
welêt xistine destên xwe; karker û colkar û
cewêlek jê bê par mane, heqqê xwe ê
di welêt de ji bira kirine, û heqqê welêt ê
li ser xwe ji nema dizanin!...

Ma gelo, em dê çî gavê heqqê xwe ê
di welêt de binasin, heya ku heqqê welêt
ê li ser xwe ji bira bibin?!..

Gelek millet gîhane vê roja delal, û
hêja ên mayî ji di wê rê de bi comerdi
xwinê dirêjin. Ma em kurd dê kinga bi
dilekî xurt û baweriyek tikûz bidin ser
wê riya bi rûmet?...

Elifbêya kurdî ji sî û sê
 tîpan digehê hev, heşt bi deng
 û bîst û pênc bê deng in.
 Herçî tîpên bi deng jî dibin
 du birran, pênc dirêj û çarê
 Kurt.

Tîpên bi deng

En dirêj : a o û ê î

En kurt : u e i

Tîpên bê deng

b c ç d f g h

h̄ j k l m n p

q r s ş t v w

x x̄ y z

Tipên kurdi du celebîn,
çapnîvîs û destnîvîs. Her
celebek jî van, du awa ne-
gîrs û hûr.

Tipên çapnîvîs ên hûr

a b c ç d e ê f g h

h i î j k l m n o

p q r s ş t u û

v w x x̄ y z

Tipên çapnîvîs ên gîrs

A B C Ç D E Ê F

G H H̄ I Ī J K L

M N O P Q R S

S̄ T U Ū V W

X X̄ Y Z

Tipén destnivis én här

a b c ċ d e ė f g h ḣ i j k l m

n o p q r s ṡ t u u̇ v w x ä y z

Tipén destnivis én girs

A B C Ċ D E Ė

F G H Ḣ I J

K L M N O P Q

R S Ṡ T U U̇ V

W X Ẋ Y Z

Kuta bû